

Leo Trotskij

Om den strypta revolutionen och dess strypare. Ett svar till André Malraux.

13 juni 1931

Brådskande arbete har hindrat mig från att tidigare läsa André Malraux artikel, den artikel där han försvarar Kommunistiska internationalen, Borodin, Garin och honom själv mot min kritik. Som politisk skribent står Malraux ännu längre från proletariatet och revolutionen än han gör som konstnär. Detta förhållande skulle i och för sig inte kunna rättfärdiga de rader som följer, ty det står ingenstans skrivet att en begåvad författare nödvändigtvis måste vara en proletär revolutionär. Om jag ändå återkommer till samma fråga så är det på grund av ämnets intresse och inte för att tala om Malraux.

De bästa gestalterna i hans roman, har jag sagt, höjer sig till att bli sociala symboler. Jag bör tillägga att Borodin, Garin och alla deras "kollaboratörer" är symboler för den kvasirevolutionära byråkratin, denna nya "sociala typ" som fötts å ena sidan tack vare Sovjetstatens existens och å andra sidan tack vare en viss regim inom Kommunistiska internationalen.

Jag avböjde att betrakta Borodin som yrkesrevolutionär, även om han skildras som sådan i romanen. Malraux försöker bevisa för mig att Garin besitter tillräckligt många mandarinknappar för att ge honom rätt till denna titeln. Malraux anser det vara på sin plats att tillägga att Trotskij äger ytterligare några knappar. Är det inte löjligt? Yrkesrevolutionären som typ är inte alls någon sorts ideal person. Men hursomhelst är det en *väldefinierad* typ med en speciell politisk biografi och mycket karakteristiska egenskaper. Endast Ryssland har under de senaste decennierna förmått frambringa denna typ, och i Ryssland skapades det mest perfekta exemplet på denna typ av bolsjevikpartiet.

Yrkesrevolutionärerna ur den generation som Borodin tillhörde började formas strax innan den första revolutionen, de genomgick sitt elddop 1905, de härdades och utvecklades, eller bröts ned, under kontrarevolutionens år. 1917 var det bästa tillfället att visa vad de gick för. Från 1903 till 1918, det vill säga under den period då yrkesrevolutionärens typ utformades i Ryssland, stod Borodin, liksom hundratusentals av hans likar utanför kampen. 1918, efter segern, erbjöd Borodin sina tjänster. Detta gör honom heder: det är mer hedervärt att tjäna en proletär stat än en borgerlig stat. Borodin åtog sig farliga uppdrag. Men även de borgerliga staternas agenter åtar sig farliga uppgifter utomlands, och detta ganska ofta, framför allt i kolonierna. Det gör dem dock inte till revolutionärer. Under vissa omständigheter kan äventyrssökande funktionärer och yrkesrevolutionärer uppvisa en del likheter. Men i sin psykiska konstitution lika mycket som i sin historiska funktion är de två motsatta typer.

Revolutionären följer sin kurs i samverkan med sin klass. Om proletariatet är svagt, efterblivet, så begränsar sig revolutionären till diskret, tålmodigt, och träget arbete: genom att skapa propagandacirklar, utbilda kadrer; med stöd av dessa första kadrer övergår han till att agitera bland massorna, legalt eller illegalt, allt efter omständigheterna. Han för alltid åtskillnad mellan sin klass och fiendeklassen och för endast en politik som svarar mot klassens styrka och som befäster den. Den proletäre revolutionären, vare sig han är fransman, ryss eller kines, kommer att betrakta de kinesiska arbetarna som sin egen armé, dagens eller morgondagens. Den äventyrssökande funktionären ställer sig över den kinesiska nationens klasser. Han tror sig vara kallad att härska, beordra, befalla, oberoende av de inre sammanhangen mellan de sociala krafterna i Kina.

Eftersom det kinesiska proletariatet för närvarande är svagt och inte kan säkerställa de ledande posterna, så försöker funktionären medla mellan olika klasser och få dem att samverka. Han agerar som en inspektör över nationen, som vicekonung över den koloniala revolutionens affärer. Han söker samförstånd mellan den konservative borgaren och anarkisten, han improviserar program från fall till fall, bygger upp en politik baserad på tvetydigheter, skapar ett block av fyra motsatta

klasser; gör sig till svärdsbrukare och skrattar åt principer. Med vilket resultat? Borgarklassen är rikare, mer inflytelserik, har större erfarenhet. Den äventyrssökande funktionären lyckas inte lura den att begå några misstag. Tvärtom lyckas han dupera arbetarna, som gör försakelser men som saknar erfarenhet, genom att utlämna dem till borgarklassen. Det är den roll som Kommunistiska internationalens byråkrati har spelat under den kinesiska revolutionen.

Malraux anser det självklart att det är den ”revolutionära” byråkratins rättighet att befalla oberoende av proletariats styrka, och upplyser oss om att man inte kunde delta i den kinesiska revolutionen utan att delta i kriget, att man inte kunde delta i kriget utan att vara ansluten till Guomindang, etc... Varpå han tillägger: en brytning med Guomindang skulle ha tvingat det kommunistiska partiet under jorden. Då man tänker på att sådana argument sammanfattar den filosofi som Kommunistiska internationalens representanter i Kina följer, då kan man inte låta bli att säga: Ja, den historiska processens dialektik utsätter ibland organisationer, människor, idéer för fula spratt! Så lätt det är att lösa problemet – för att med framgång verka i de skeenden som styrs av fiendeklassen, måste man politiskt underordna sig denna klass; för att undslippa Guomindangs förtryck måste man bära dess färger! Det är den hemlighet som Borodin och Garin avslöjade för oss.

Den politiska tolkning som Malraux gör av situationen, möjligheterna och problemen i Kina år 1925 är helt och hållet felaktig; den når knappt fram till den punkt där revolutionens verkliga problem börjar att avteckna sig. Jag har på andra ställen sagt allt som måste sägas om detta ämne och Malraux’ artikel ger mig ingen orsak att revidera vad som har sagts. Men även utifrån Malraux’ felaktiga uppfattning av situationen, är det absolut omöjligt att rättfärdiga Stalins–Borodins–Garins politik. För att år 1925 kunna protestera mot denna politik var man tvungen att förutse vissa saker. För att år 1931 rättfärdiga den måste man vara obotligt blind.

Har Kommunistiska internationalens funktionärers strategi givit det kinesiska proletariats något annat än förödmjukelser, förintelse av kadrerna, och framförallt en förfärande förvirring? Har den skamliga kapitulationen inför Guomindang skyddat partiet mot förföljelser? Tvärtom ledde den till en ökning och skärpning av förtrycket. Har inte det kommunistiska partiet tvingats att gå under jorden? Och när? Under den period då revolutionen krossades! Om kommunisterna hade börjat med att verka underjordiskt, så skulle de vid tiden för det revolutionära uppvaknandet sedan ha kunnat visa sig öppet i täten för massorna. Genom att Chiang Kai-shek med Borodins och Garins hjälp hade spridit förvirring i partiet, vanställt och demoraliserat det, så kunde han sedan desto mer framgångsrikt tvinga partiet att gå under jorden under åren av kontrarevolution. Borodins och Garins politik var helt och hållet och absolut i den kinesiska borgarklassens tjänst. Det kinesiska kommunistpartiet måste börja om från början igen, och det på en scen som är täckt av spillror, överhopad av fördomar, icke erkända fel och utsatt för de medvetna arbetarnas misstro. Det är resultatet.

*

Den kriminella karaktären av hela denna politik är särskilt tydlig i vissa detaljfrågor. Malraux anser det vara en merit att Borodin och kompani, genom att utlämna terrorister åt borgarklassen, medvetet fått den borgerlige ledaren Chen-Dais huvud att falla för skräckväldets yxa. Sådana ränker är värdiga en byråkratisk Borgia eller den ”revolutionära” polska *szlachta* [adeln] som alltid har föredragit att använda sig av lejda mördare bakom folkets rygg. Nej, uppgiften var inte att döda Chen-Dai i ett bakhåll; den verkliga uppgiften var att förbereda störtandet av borgarklassen. När revolutionens parti ser sig nödsakat att döda, så gör den det genom att öppet ta sitt ansvar och i namn av uppgifter och omedelbara mål som är begripliga för massorna.

Revolutionär moral utgörs inte av några abstrakta kantianska normer, utan handlingsregler som ställer revolutionären under den kontroll som utgörs av hans klass’ uppgifter och planer. Borodin och Garin hade inga band till massorna, de var inte fyllda av ansvarskänsla inför sin klass. De är byråkratins övermänniskor som tror att ”allt är tillåtet” ... inom de gränser som utstakats av den fullmakt de fått från överordnade myndigheter. Oavsett hur effektiva dylika mäns handlande än kan vara i vissa ögonblick, så går det med nödvändighet till sist mot revolutionens intressen.

Efter att ha låtit Hong mördra Chen-Dai utlämnar Borodin och Garin Hong och hans grupp åt bödelarna. Det stämplar hela deras politik med ett Kains-märke. Malraux gör sig även här till deras försvarsadvokat. Vilken är hans argumentering? Även Lenin och Trotskij straffade anarkisterna. Det är svårt att tro att dessa ord kommer från en man som närmade sig revolutionen, även om det bara var för en kort tid. Malraux glömmer eller förstår inte att revolutionen äger rum för att säkerställa en klass' dominans över en annan klass, och att det bara är utifrån denna uppgift som revolutionärerna får rätt att utöva våld.

Borgarklassen likviderar revolutionärer, ibland även anarkister (men alltmer sällan, ty de blir allt fogligare), för att upprätthålla en regim av utsugning och skändligheter. Så länge som borgarklassen härskade försvarade bolsjevikerna alltid anarkisterna mot män av Chiappes typ.¹ Då bolsjevikerna vunnit makten gjorde de allt för att vinna anarkisterna för proletariats diktatur. De lyckades i själva verket få med sig majoriteten av anarkisterna. Men det är också sant att bolsjevikerna behandlat de anarkister som sökte omintetgöra proletariats diktatur mycket strängt. Hade vi rätt eller fel? Det beror på hur man ser på vår revolution och den regim som den har upprättat. Men kan man för ett enda ögonblick tänka sig att bolsjevikerna – under furst Lvovs eller Kerenskij's regering, under den borgerliga regimen – skulle ha fungerat som regeringens agenter i utrotandet av anarkisterna? Det räcker med att ställa frågan klart för att med avsky förkasta den. Precis som Bridoisson alltid intresserar sig för formen och struntar i det väsentliga, så intresserar sig den pseudo-revolutionära byråkratin och dess försvarsadvokat i litteraturen endast för revolutionens mekanism och frågar inte vilken klass och vilken regim denna revolution bör tjäna. I detta avseende finns en avgrund mellan revolutionären och revolutionens funktionär.

Det Malraux säger om marxismen är ett skämt. Om man får tro honom var inte den marxistiska politiken tillämpbar i Kina, eftersom det kinesiska proletariats saknade klassmedvetenhet. Det skulle förefalla som om problemet i så fall är att väcka detta klassmedvetande. Men Malraux härleder istället ett rättfärdigande av en politik som går emot proletariats intressen.

Malraux använder ett annat argument som inte är mer övertygande, och ännu mindre roande: Trotskij, säger han, talar om behovet av marxism för den revolutionära politiken; men är inte Borodin marxist? Och Stalin, är han inte en marxist? I så fall har inte marxismen med saken att göra. Jag försvarar den revolutionära läran mot Garin, precis som jag skulle försvara den medicinska vetenskapen mot en häxdoktor. Häxdoktorn kommer att till sitt försvar säga att de legitimerade läkarna ofta dödar sina patienter. Det är ett argument som är ovärdigt inte bara en revolutionär utan vilken medborgare som helst som besitter vanlig allmänbildning. Medicinen är inte allsmäktig, läkarna lyckas inte alltid bota patienterna, det finns sådana som är okunniga och obegåvade, till och med sådana som förgiftar – det är naturligtvis ingen anledning för att man ska ge häxdoktorer, som aldrig har studerat medicin och som förnekar dess betydelse, rätt att praktisera medicin.

Efter att ha läst Malraux' artikel måste jag göra en rättelse. I min tidigare artikel skrev jag att en vaccination med marxism skulle varit nyttig för Garin. Jag tror inte det längre.

(Översättning från engelska, Göran Källqvist.)

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Kina](#)

¹ Jean Chiappe var polisprefekt i Paris (1928-34), känd för sin våldsamhet mot revolutionärer